

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE,
INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – januari 2025

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand januari.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Ministers bespreken de rechtsstaatsituatie in Hongarije, Portugal, Roemenië en Slovenië

De ministers van Algemene Zaken bespraken de rechtsstaatsituatie in Hongarije, Portugal, Roemenië en Slovenië op basis van de landenhoofdstukken in het Commissie rechtsstaatrapport. Namens de Benelux intervenueerde de minister van Buitenlandse Zaken van Luxemburg tijdens de besprekingen van Hongarije, Portugal en Roemenië. Hij benadrukte dat uit het landenhoofdstuk van Hongarije blijkt dat het weinig vooruitgang boekt ten aanzien van een lange lijst aan langlopende rechtsstaatproblematieken, waaronder op het vlak van de mediavrijheid en de ruimte voor het maatschappelijk middenveld. De Benelux riep Hongarije op om deze en andere kwesties aan te pakken en voortgang te boeken. De Raad sprak ook over het tegengaan van buitenlandse inmenging in verkiezingsprocessen, naar aanleiding van een brief aan de Commissie. Meerdere EU-lidstaten, waaronder België, hebben deze brief medeondertekend.

1.2 Januari's Handelsbalans: uitdagingen, akkoorden en nieuwe kansen

Januari kenmerkte zich door de officiële start van Donald Trump als president van de Verenigde Staten. Hoewel president Trump al een aantal keren heeft gedreigd om tarieven op te leggen op Europese producten, heeft hij daartoe de afgelopen weken nog geen concrete maatregelen genomen. De vraag is niet zozeer of hij maatregelen zal nemen, maar eerder wanneer hij dat zal doen. De dreiging met tarieven, ook naar de buurlanden van de VS toe, heeft mogelijks wel een invloed gehad op een doorbraak in de onderhandelingen over een gemoderniseerd handelsakkoord tussen de EU en Mexico. Beide partijen bereikten een politiek akkoord op 17 januari. Naast een verdere afbouw van invoerheffingen voor Europese producten, zal het dankzij verbeterde investeringsbescherming ook gemakkelijker worden voor bedrijven om te investeren in Mexico. De Commissie kondigde ook een heropstart aan van de onderhandelingen met Maleisië. Hiertoe zal nog een update worden gemaakt van de Vlaamse belangen. Ten slotte heeft Vlaanderen ook zijn belangen doorgegeven voor de onderhandelingen met Oekraïne, die een versnelling en uitbreiding van de bestaande liberalisering tot doel hebben. Dit laatste houdt verband met een verdere integratie van Oekraïne in de EU, in het licht van de status van het land als kandidaat-lidstaat.

1.3 De Eurogroep bespreekt de digitale euro

Op 20 januari 2025 wisselde de Eurogroep van gedachten over de beleidsprioriteiten voor de eurozone tijdens deze legislatuur. De Europese Commissie presenteerde haar ontwerpaanbeveling voor de eurozone voor 2025, gepubliceerd op 18 december, gevolgd door een eerste gedachtewisseling tussen de lidstaten. De Europese Centrale Bank (ECB) en de Bank for International Settlements (BIS) gaven een presentatie over technologische ontwikkelingen in het 'wholesale' betalingsverkeer, zoals tokenisatie en 'distributed ledger'-technologie. Daarnaast bespraken de ministers de voortgang van het project voor de digitale euro, met updates van zowel de ECB als de Commissie. Tot slot presenteerden de nieuwe Franse minister van Economische Zaken en Financiën en de nieuwe Litouwse minister van Financiën de beleidsprioriteiten van hun respectievelijke, recent aangetreden regeringen.

1.4 De Raad doet aanbevelingen aan België in kader van buitensporigtekortprocedure

Op de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) van 21 januari 2025 stelde het Poolse voorzitterschap zijn programma voor, waarin de klemtoon ligt op veiligheid in al zijn facetten. Binnen ECOFIN wordt de komende maanden bijzondere aandacht besteed aan het concurrentievermogen, de financieringsnoden op het vlak van defensie en de lange termijnsteun aan Oekraïne. In het kader van de prioriteit van het concurrentievermogen, hielden de ministers een oriënterend debat over het verminderen van regeldruk, wat ook voor Vlaanderen een belangrijk aandachtspunt is. De lidstaten

spraken hun steun uit voor het vereenvoudigen van regelgevende en rapportageverplichtingen en beklemtoonden de noodzaak om beter samen te werken met bedrijven, zodat praktische uitdagingen geïdentificeerd en nieuwe regels adequaat geëvalueerd kunnen worden. In het kader van de implementatie van het nieuwe EU-kader voor economische governance nam de Raad aanbevelingen aan over de budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn van 21 lidstaten. Daarnaast nam de Raad ook aanbevelingen aan voor lidstaten waartegen momenteel een buitensporigtekortprocedure loopt, waaronder België. België moet zijn nominaal tekort terugdringen naar 3% van het bbp in 2027. Uiterlijk op 31 april 2025 moet het aan de Commissie aantonen dat het daartoe effectieve acties onderneemt.

1.5 Informele Raad Onderwijs bespreekt het belang van inclusief onderwijs en diverse onderwijsvormingen

Tijdens de informele Onderwijsraad in Polen stond de discussie centraal over het belang van inclusief onderwijs als cruciaal middel om gelijke kansen voor alle leerlingen te waarborgen, ongeacht hun achtergrond. De deelnemende landen, zoals Spanje, Duitsland, Italië, Finland en Slowakije, benadrukten dat inclusie niet alleen een pedagogische benadering is, maar ook een sociale en morele verplichting. Specifieke ondersteuning werd besproken voor kwetsbare groepen, zoals leerlingen met speciale behoeften, migranten, vluchtelingen en etnische minderheden, met landen zoals Estland en Roemenië die extra aandacht besteden aan autisme, en Bulgarije en Portugal aan de integratie van Roma. De ministers bespraken ook diverse onderwijsvormingen, zoals in Oostenrijk, Tsjechië en Litouwen, gericht op financiering, lerarenopleidingen en nieuwe wetgeving ter bevordering van inclusief onderwijs en het verminderen van schooluitval. Er werd benadrukt dat samenwerking tussen onderwijs, gezondheid en welzijn essentieel is voor effectieve implementatie. België benadrukte het werk dat in Vlaanderen wordt gedaan met de focus op de beheersing van het Nederlands en de plannen voor het herzien van de minimumdoelen in het basisonderwijs.

1.6 Spanje, Frankrijk en Italië vragen een amendering van het meerjarenplan voor de visserij in het westelijk gedeelte van de Middellandse Zee

Tijdens de visserijraad van december werden voor het westelijk deel van de Middellandse Zee enkele grote kortingen toegepast op de vismogelijkheden. Dit leidde tot grote ontevredenheid bij Spanje, Frankrijk en Italië, en was het directe gevolg van de volledige toepassing van het meerjarenplan. De betrokken lidstaten kaarten tijdens de raad van januari aan dat dit meerjarenplan onwerkbaar blijkt en vragen een herziening. Een grote groep van lidstaten had begrip voor deze vraag en wil meer rechtszekerheid voor de EU-visserijsector. Deze vraag past dan ook in de bredere vraag naar een herziening van alle meerjarenplannen - ook voor andere zeebekkens zoals de Noordzee - om bepaalde contradicties binnen de regelgeving op te lossen. Hierover steunde ook Vlaanderen eerder al een verklaring tijdens de Agrifish Raad in december.

1.7 Vereenvoudiging en versterking van de positie van de landbouwer op het menu van landbouwministers

Op 27 januari kwamen de landbouwministers naar maandelijkse gewoonte bijeen in Brussel. Tijdens deze eerste vergadering onder leiding van het Poolse voorzitterschap bespraken de lidstaten de voorstellen van de Commissie om de positie van de landbouwer in de voedselketen te verbeteren. Dit is immers een prioriteit van de nieuwe landbouwcommissaris, Christophe Hansen. De voorstellen werden warm onthaald, al hadden veel ministers hun bedenkingen bij verschillende elementen van de voorstellen. Voor Vlaanderen is het belangrijk om de marktmacht van landbouwers te versterken via erkende producentenorganisaties. Het voorstel laat op dit punt nog wat onduidelijkheden. Verder bogen de ministers zich ook over een tussentijdse vereenvoudiging van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) dat nog loopt tot 2027. Commissaris Hansen toonde zich bereid om de

basisteksten te herzien om een aantal quick wins te kunnen realiseren. De lidstaten hadden zeker ook belangstelling voor een verdere vereenvoudiging van een GLB, dat vaak door zowel landbouwers als administraties als te complex wordt ervaren.

1.8 Ministers van Buitenlandse Zaken roepen op tot de-escalatie in Oost-Congo

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken uitte de Hoge Vertegenwoordiger (HV) grote bezorgdheid over de escalatie in Oost-Congo, vooral rond Goma. De lidstaten veroordeelden de situatie en riepen op tot de-escalatie en dialoog. Over de Russische agressie tegen Oekraïne bespraken de ministers hoe militaire steun, sancties en aansprakelijkheid verder kunnen worden aangescherpt. Ze stemden in met de verlenging van de sancties tegen Rusland. Voor Syrië werd een geleidelijke verlichting van sancties goedgekeurd, terwijl de diplomatieke aanwezigheid in Damascus zal worden versterkt. De situatie in Gaza kwam aan bod in aanloop naar de EU-Israël Associatieraad eind februari. Tot slot werden de EU-betrekkingen met Libanon besproken, met vooruitzichten op een Associatieraad in 2025 en voortgezette steun aan het Libanese leger via de Europese Vredesfaciliteit.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In januari 2025 werden geen voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

In januari 2025 werd één voorstel van verordening gepubliceerd.

- Wijziging van de douanerechten die van toepassing zijn op de invoer van bepaalde goederen van oorsprong uit, of direct of indirect uitgevoerd uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus

2.2. Aangenomen richtlijnen

In januari 2025 werden zes aangenomen richtlijnen gepubliceerd:

- de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen
- betreft evenredigheid, kwaliteit van het toezicht, rapportage, langetermijngarantiemaatregelen, macroprudentiële instrumenten, duurzaamheidsrisico's, groepstoezicht en grensoverschrijdend toezicht,
- de verdere uitbreiding en modernisering van het gebruik van digitale instrumenten en processen in het vennootschapsrecht
- een snellere en veiligere vermindering van te veel ingehouden bronbelasting
- wijziging van de bijlagen bij Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad om rekening te houden met de wetenschappelijke en technische vooruitgang
- wijziging van Uitvoeringsrichtlijn 2014/98/EU wat de door de Unie gereguleerde niet-quarantaineorganismen Tobacco ringspot virus, Tomato ringspot virus, Pucciniastrum minimum (Schweinitz) Arthur en Fig mosaic agent betreft, en tot rectificatie van die uitvoeringsrichtlijn wat de maatregelen betreffende Candidatus Phytoplasma prunorum Seemüller & Schneider betreft

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert éénmaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

Vlaams scorebord juni 2025

Het Vlaams scorebord van juni 2025 telt 9 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan is 1 richtlijn reeds omgezet.

Vlaams scorebord december 2025

Het Vlaams scorebord van december 2025 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan is 1 richtlijn reeds omgezet.

Vlaams scorebord juni 2026

Het Vlaams scorebord van juni 2026 telt 17 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in januari 2025 nog maatregelen nemen in 16 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 5 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 11 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in januari 2025 betrokken in 21 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 16 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 5 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 01. 2024	29. 02. 2024	31. 03. 2024	30. 04. 2024	31. 05. 2024	30. 06. 2024	31. 08. 2024	30. 09. 2024	31. 10. 2024	30. 11. 2024	31. 12. 2024	31. 01. 2025
Ingebrekestelling en	10	10	9	7	7	7	7	6	7	9	9	8
Met redenen omklede adviezen	9	9	9	10	10	10	9	8	8	8	8	5
Dagvaardingen	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestelling en na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	20	20	19	18	18	18	17	16	17	19	19	16

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Matthias DIEPENDAELE

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management